

BIULETYN 2/2022 luty 2022 r.

EUROPE DIRECT Poznań
przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

**EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE**

Europejskie Stolice Kultury 2022

W 2022 roku Europejskimi Stolicami Kultury zostały aż trzy miasta: Kowno na Litwie, Nowy Sad w Serbii i Esch w Luksemburgu. Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury co dwa lata otrzymują dwa miasta z państw członkowskich Unii Europejskiej. Natomiast co trzeci rok wyróżniane jest jeszcze dodatkowo trzecie miasto, które znajduje się w kraju kandydującym do UE lub w kraju należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Europejskie Stolice Kultury to miasta wybrane przez Unię Europejską, które na rok stają się kulturalnym centrum Europy. Ten czas wypełniony jest festiwalami, koncertami, konferencjami i innymi przedsięwzięciami artystyczno-kulturalnymi, które skupią uwagę nie tylko mieszkańców miasta, regionu i kraju, ale również całego kontynentu. Ideą projektu „Europejskie Stolice Kultury” jest wzajemne poznanie, zbliżenie i dialog międzykulturowy Europejczyków.

Miasta otrzymują tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w wyniku wieloetapowego konkursu, podczas którego muszą wykazać swą europejskość, a jego mieszkańcy udowodnić, że są obywatelami zjednoczonej Europy. Miasto wybierane jest nie tylko na podstawie stanu obecnego, lecz głównie ze względu na to, co ma zamiar zrobić w ciągu roku, w którym miałyby zostać wybrane. Projekty realizowane w ramach ESK powinny oddawać ducha wspólnoty oraz współistnienia różnorodnych kultur w Europie. Wybrana stolica kultury w ciągu jednego roku ma szansę zaprezentowania potencjału kulturalnego nie tylko swojego miasta, ale także regionu i całego kraju. Uczestniczenie w projekcie przynosi też wymierne korzyści ekonomiczne w postaci większej liczby turystów odwiedzających miasto.

Idea ESK rozwija się nieprzerwalnie od 1985 roku i jest obecnie jedną z najbardziej rozpoznawalnych inicjatyw Komisji Europejskiej, w ramach której realizowany jest jeden z celów Unii Europejskiej - pielęgnowanie bogactwa kulturowego Europy. Jest to inicjatywa powstała w celu umocnienia integracji w Europie poprzez:

- podkreślenie bogactwa i różnorodności kultur w Europie,
- zwiększenie poczucia przynależności obywateli do wspólnej europejskiej przestrzeni kulturalnej,

- wsparcie wkładu kultury w rozwój miast.

Projekt został zainicjowany przez grecką minister kultury Melina Mercouri w 1985 roku pod nazwą Europejskie Miasta Kultury. Pierwszym miastem, które otrzymało ten status, były Ateny. W 1999 roku zmieniono nazwę projektu na Europejska Stolica Kultury oraz zmodyfikowano zasady wyboru miast-gospodarzy. W 2005 roku ustalono nowy tryb konkursowy oraz chronologię lokowania ESK w poszczególnych państwach. Każdego roku miasta wybrane jako Europejskie Stolicy Kultury stanowią żywy przykład bogactwa i różnorodności europejskiej. Co roku tytuł Europejskiej Stolicy Kultury otrzymują miasta w dwóch krajach Unii Europejskiej.

Badania pokazują, że uzyskanie miana Europejskiej Stolicy Kultury ma duży wpływ na rozwój danego miasta (potwierdzono to m.in. w tzw. Raporcie Palmera, w którym przeprowadzono ewaluację efektów programu za lata 1995-2004). Miasto, które nosi miano Europejskiej Stolicy Kultury nie tylko zwiększa ofertę kulturalną, ale także przyciąga więcej turystów. Skutkuje to często rewitalizacją przestrzeni miejskiej, jak również zwiększeniem przedsiębiorczości mieszkańców i podniesieniem poziomu życia w mieście.

W wyniku przesunięć związanych z pandemią COVID-19 w latach 2021-2023 za każdym razem rocznie będą trzy Europejskie Stolicy Kultury. W 2024 roku znów będą trzy miasta, co wynika już jednak z normalnego kalendarza. W 2025 roku tytuł ESK otrzymają dwa miasta.

EUROPEJSKIE STOLICE KULTURY 2023-2025

Spśród polskich miast miano Europejskiej Stolicy Kultury miały już Kraków (w 2000 roku) oraz Wrocław (w 2016 roku).

EUROPE DIRECT
Poznań

BIULETYN 2/2022 luty 2022 r.

EUROPE DIRECT Poznań
przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

**EUROPEAN
CAPITALS
OF
CULTURE
2022**

KAUNAS — LITHUANIA
ESCH — LUXEMBOURG
NOVI SAD — SERBIA

  European Commission

© EUROPEAN UNION 2021. SOURCE IMAGES: SHUTTERSTOCK.COM, © EMILE HENGEN

Kowno

Kowno jest drugim co do wielkości miastem na Litwie. Miasto zaplanowało na ten rok około 40 festiwali, ponad 60 wystaw i ponad 250 imprez, w tym "Międzynarodowy Dzień Szczęścia" w marcu. Inauguracja Europejskiej Stolicy w Kownie odbyła się w dniach od 19 do 23 stycznia. Jej kulminacją było spektakularne multimedialne widowisko „Confusion” („Zamieszanie”) w reżyserii Chrisa Baldwina - twórcy m.in. pokazu otwarcia Igrzyskach

Olimpijskich w Londynie 2012 oraz kuratora i reżysera widowisk artystycznych ESK we Wrocławiu (w tym ceremonii otwarcia) w 2016 roku. Tematem przewodnim obchodów jest

mityczna bestia z Kowna – projekt mający na celu stworzenie jednoczącej narracji dla miasta – rozwinie się w wielkiej mitycznej trylogii składającej się z: Zamieszania (19–23 stycznia), Zbiegu (20–22 maja) i Kontraktu (25–27 listopada). Miasto będzie sceną dla wielu międzynarodowych gwiazd, takich jak Marina Abramovic, Philip Miller, William Kentridge, Yoko Ono, Jenny Kagan czy Robert Wilson. W ramach roku kulturalnego kuratorka Daiva Citvarienė przedstawi m. in. książkę

"Kowieńscy Żydzi". Publiczne murale ukazują również żydowskich mieszkańców miasta, którzy zostali zamordowani przez Niemców w czasie II wojny światowej w miejscowym getcie, zamienionym później na obóz koncentracyjny. Otwarte zostaną również duże wystawy: Williama Kentridge'a, pochodzącego z RPA wybitnego twórcy, który zdobył międzynarodowe uznanie, działając na pograniczu rysunku, teatru i filmu (Narodowe Muzeum Sztuki MK Čiurlionisa) oraz „Modernizm dla przyszłości 360/365” – międzynarodowa wystawa architektury (Poczta Centralna w Kownie). Na jesień zapowiadana jest jeszcze retrospektywa Yoko Ono „The Learning Garden Of Freedom” (w Kaunas Picture Gallery i w Centrum Emmanuela Levinasa). Interesującym punktem programu będzie także indywidualna wystawa „Memory Of Being” Mariny Abramović w Kaunas Picture Gallery (marzec-lipiec), prezentująca jej najważniejsze prace, dzięki współpracy Meno Parkas Gallery z Centrum Sztuki Współczesnej Znaki Czasu w Toruniu.

Więcej informacji oraz szczegółowy program wydarzeń
→ <https://kaunas2022.eu>

Esch

Esch jest drugim co do wielkości miastem w Wielkim Księstwie Luksemburga. Pierwsza wzmianka o Esch (wtedy po nazwą "Asch") pochodzi z 12 kwietnia 1128 r. i pojawia się w dokumencie papieża Honoriusza II. W XIX wieku, dzięki wydobyciu rudy żelaza, to Wolne Miasto przeżywało ogromny rozkwit. Region, który niegdyś był napędzany przez wyjątkową tradycję przemysłową, teraz zamienia się w przyszłościowe centrum wiedzy oraz

innowacyjnych i kreatywnych technologii. Obecnie na dawnych terenach przemysłowych mieści się uniwersytet.

W regionie jest głęboko zakorzeniona różnorodność kulturowa, która charakteryzuje się silnym poczuciem przynależności i wspólnoty. W Esch, który liczy zaledwie 36 tys. mieszkańców mieszkają ludzie ponad 120 różnych narodowości. Esch jest zatem miastem wielokulturowym i wielojęzycznym. Mówi się w nim po niemiecku, francusku, portugalsku i włosku.

Inauguracja ESK w Esch została zaplanowana na 26 lutego 2022 r. Miasto przygotowało ciekawy program kulturalny pod hasłem REMIX Culture, które ma na celu stworzenie synergii, zagwarantowanie zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie aktywnego zaangażowania ogółu społeczeństwa. 26 lutego w wielu punktach miasta będzie można oglądać występy taneczne, słuchać muzyki na żywo, oglądać instalacje świetlne i mappingi, i uczestniczyć w wielu innych atrakcjach. W ramach ESK zaplanowano realizację 160 projektów, dedykowanych mieszkańcom regionu i międzynarodowej publiczności: tanecznych, teatralnych, performatywnych, wizualnych, literackich, architektonicznych i dotyczących kulturalnego dziedzictwa. Łączy je wspólne hasło „Remiks kultury”. Nowy miks, remiks, jest motywem przewodnim całego programu Europejskiej Stolicy Kultury. Pod hasłem „remiks kultury” łączy się to, co znane, z nieznanym, kultura wysoka z kulturą codzienną. Celem jest stworzenie możliwości, aby różne pomysły połączyły się w coś nowego. Mieszkańcy są zaproszeni do udziału w tej misji jako partnerzy projektu, ale także jako wolontariusze. Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury stał się dla kiedyś przemysłowego Esch impulsem również do powołania wielu nowych instytucji kultury, m.in. galerii sztuki Korschthal, rozbudowy Musée National de la Résistance oraz renowacji przyszłych przestrzeni wystawienniczych Möllerei i Massenoire w Esch-Belval czy przebudowy kina Aristonree, które stanie się sceną Teatru Escher dla młodego widza.

Więcej informacji oraz szczegółowy program wydarzeń

→ <https://esch2022.lu/en/>

Nowy Sad

Nowy Sad to miasto w północnej Serbii - stolica północnej prowincji Wojwodina, położone nad Dunajem, u wylotu Dunaj-Cisa-Dunaj. Nowy Sad był częścią Austro-Węgier do końca I wojny światowej, kiedy region Wojwodiny dołączył do Królestwa Jugosławii. Miasto ucierpiało zwłaszcza podczas bombardowania Jugosławii przez NATO w 1999 roku, kiedy

wszystkie trzy jego mosty przez Dunaj zostały zniszczone, ale od tego czasu zostały odbudowane.

Miasto stanowi ważne centrum gospodarcze i kulturalne. Przez Serbów Nowy Sad jest często nazywany Serbskimi Atenami. Miasto jest wielokulturowe – poza Serbami zamieszkują je Węgrzy i Rusini. W Nowym Sadzie działają szkoły języka serbskiego dla cudzoziemców, zarówno uniwersyteckie, jak i samodzielne. W Synagodze w Nowym Sadzie odbywają się koncerty filharmoniczne.

W XIX wieku Nowy Sad był stolicą serbskiej kultury. W owym czasie miasto zamieszkiwane było przez wielu serbskich pisarzy, poetów, prawników i publicystów. W Nowym Sadzie działa Serbski Teatr Narodowy – ten najstarszy profesjonalny teatr wśród Słowian południowych, został założony w 1861 roku. Nowy Sad jest dzisiaj drugim ośrodkiem kulturalnym Serbii (po Belgradzie). Odbywa się tu wiele ważnych imprez kulturalnych. Nowy Sad jest znany jako gospodarz słynnego festiwalu Exit, odbywającego się co roku w lipcu od 2000 r.

Nowy Sad przedstawił swoją kandydaturę do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury dzięki koncepcji programu „4 nowe mosty”: Wolność (branże kreatywne i młodzież), Nadzieja (poświęcona obiektom kulturalnym i przestrzeniom publicznym), Tęcza (kwestie konfliktów i migracji) i Nowy Most (dziedzictwo kulturowe i gościnność). Nowy Sad będzie nosił tytuł Europejskiej Stolicy Kultury do połowy 2022 roku.

Więcej informacji oraz szczegółowy program wydarzeń
→ <https://novisad2021.rs/en/>

Źródła:

<https://esch2022.lu/en/>

<https://kaunas2022.eu>

<https://kreatywna-europa.eu/europejskie-stolice-kultury-2022/>

BIULETYN 2/2022 luty 2022 r.

EUROPE DIRECT Poznań
przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieśniczej w Poznaniu

<https://kronika24.pl/europejskie-stolice-kultury-2022-kowno-esch-i-nowy-sad-zapraszaja/>

<https://novisad2021.rs/en/>

<https://www.dw.com/pl/europejska-stolica-kultury-esch-2022-miks-kultury-i-j%C4%99zyk%C3%B3w/a-60415288>

<https://www.rp.pl/kultura/art19297861-potrojna-europejska-stolica-kultury-2022>

Przygotował:

EUROPE DIRECT Poznań
przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieśniczej w Poznaniu
al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań
tel. 61 8521670,
e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl, www.europe-direct.poznan.pl

Współfinansowane przez
Unię Europejską